

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ЕМОЦІЙНИЙ ДОБРОБУТ, ПСИХОГІГІЄНА, ПСИХОСОЦІАЛЬНА
ПІДТРИМКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
*для практичних психологів, соціальних педагогів
закладів дошкільної освіти***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397 та відповідно до професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 24 листопада 2020 року № 2425-20, професійного стандарту за професією «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України від 19.10.2021 № 755-21. Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII (зі змінами), Закону України «Про дошкільну освіту» №2628-III (редакція від 02.04.2022), Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 №509, Базового компоненту дошкільної освіти (Державний Стандарт дошкільної освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800, листа МОН України «Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» від 20.12.2022 №1/15511-22, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність практичних психологів, соціальних педагогів та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку практичних психологів, соціальних педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний практичний психолог, соціальний педагог закладу дошкільної освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: підвищення професійної компетентності практичних психологів і соціальних педагогів шляхом формування знань та навичок щодо розвитку емоційного добробуту, навичок психосоціальної підтримки в учасників освітнього процесу. Забезпечення навичками і методами для формування та розвитку резилієнс-підходів у педагогічних колективах. Сприяти підвищенню рівня психологічної стійкості учасників освітнього процесу через впровадження сучасних психолого-педагогічних інструментів, інноваційних технологій та комунікативних стратегій.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти з теорії і практики навчання та виховання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти;
- удосконалити вміння соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- підвищити обізнаність педагогічних працівників, батьків і дітей щодо розпізнання ознак психологічного стресу і травми, отриманих внаслідок переселення або споглядання насильства, та відповідного реагування;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- сутності Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту дошкільної освіти (Базовий компонент дошкільної освіти);
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- сутності концепції Нової української школи, її принципів та завдань;
- вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку.
- методів створення емоційно безпечного та сприятливого середовища для розвитку дітей;
- принципів індивідуального підходу до кожної дитини;
- особливостей організації ефективної комунікації з батьками для створення партнерської моделі виховання дітей дошкільного віку;
- планування діяльності фахівців психологічної служби закладу дошкільної освіти.

Уміння:

- здійснювати психологічний супровід суб'єктів освітньої діяльності відповідно до вимог законодавства;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді;

- здійснювати психологічний супровід та соціально-педагогічний патронаж дітей та їхніх родин, що постраждали внаслідок війни.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- генерування нових ідей (креативність);
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- інклюзія та безбар'єрність;
- партнерство з батьками та громадою;
- професійна етика, рефлексія та саморозвиток.

Укладач програми	Леся Василівна Шелест , старший викладач кафедри психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації з проблеми «Емоційний добробут, психогігієна, психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу закладу дошкільної освіти» для практичних психологів, соціальних педагогів закладів дошкільної освіти
Мета програми	підвищення професійної компетентності практичних психологів і соціальних педагогів шляхом формування знань та навичок щодо розвитку емоційного добробуту, навичок психосоціальної підтримки в учасників освітнього процесу. Забезпечення навичками і методами для формування та розвитку резилієнс-підходів у педагогічних колективах. Сприяти підвищенню рівня психологічної стійкості учасників освітнього процесу через впровадження сучасних психолого-педагогічних інструментів, інноваційних технологій та комунікативних стратегій.
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	практичні психологи, соціальні педагоги закладів дошкільної освіти
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06, ЗК.07, ЗК.08, ЗК.09 Професійні компетентності: А Психологічна профілактика (А1, А2, А3, А4); Б Психологічна просвіта щодо психологічного благополуччя та психічного здоров'я (Б1, Б2, Б3, Б4); В Психологічна діагностика (В1, В2, В3, В4); Г Психологічна допомога за запитом та/або відповідно до виявленої потреби в такій допомозі (Г1, Г2); Ґ Власний професійний розвиток та самоосвіта (Ґ1, Ґ2, Ґ3, Ґ4); Д Співпраця з педагогічними працівниками щодо організації ефективної освітньої діяльності та співучасть у створенні, підтримці та розвитку психологічно безпечного освітнього середовища в закладі освіти (Д1, Д2, Д3); Е Організаційно-методична діяльність під час виконання трудових функцій (Е1, Е2)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за	Свідоцтво про підвищення кваліфікації

результатами підвищення кваліфікації	
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль I. Філософія освіти XXI століття		6	6	—	—	6
1.1.	Національна ідентичність в історичному вимірі	2	2	—	—	2
1.2.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2	2			2
1.3.	Соціальні медіа як інструмент PR в освіті	2	2	—	—	2
Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		24	—	—	24	14
2.1.	Професійний стандарт: ключові і професійні компетентності практичного психолога закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	2
2.2.	Атестація фахівців психологічної служби	2	—	—	2	2
2.3.	Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи	2	—	—	2	2
2.4.	Психолого-педагогічні особливості соціалізації дітей у різновікових групах закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	2
2.5.	Тайм-менеджмент: ефективні інструменти і стратегії.	2	—	—	2	—
2.6.	Технологія побудови індивідуалізованої траєкторії особистісно-професійного розвитку практичного психолога.	2	—	—	2	2
Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»		6	—	—	6	4
Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»		6	—	—	6	2
Модуль III. Професійна діяльність педагогічних працівників в умовах закладу дошкільної освіти		34	—	—	34	20

Інваріантна частина		26	–	–	26	20
3.1.	Нормативно-правове забезпечення діяльності та особливості ведення документації практичних психологів закладів дошкільної освіти.	2	–	–	2	2
3.2.	Організація розвивального безпечного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти	2	–	–	2	2
3.3.	Арт-терапевтичні методики у роботі з дітьми дошкільного віку	2	–	–	2	2
3.4.	Впровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти	2	–	–	2	2
3.5.	Особливості підходу до учнів з різними типами темпераменту в освітньому процесі	2	–	–	2	2
3.6.	Емоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану	2	–	–	2	2
3.7.	Особливості психолого-педагогічної готовності дітей до навчання в школі	2	–	–	2	2
3.8.	Психологічна підтримка дітей та дорослих в умовах війни: робота зі стресом.	2	–	–	2	2
3.9.	Розвиток м'яких навичок дітей дошкільного віку (комунікація, співпраця, креативність, критичне мислення, лідерство)	2	–	–	2	2
3.10	Граємо та вчимося: інтерактивні ігри для розвитку дошкільнят	2	–	–	2	2
3.11	Сучасний підхід, методики і технології для роботи з психологічною стійкістю та резиліентністю педагогів, учнів та батьків.	4	–	–	4	2
3.12	Емоційна грамотність педагога та розвиток емоційного інтелекту дітей	2	–	–	2	2
Варіативна частина		8	–	–	8	8
3.13	Розвиток соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку	4	–	–	4	–
3.14	Особистісно-професійний імідж сучасного педагога	2	–	–	2	–
3.15	Стресменеджмент для педагогів	2	–	–	2	–
3.16	Koffi-art як засіб арт-терапії у розвитку емпатії дітей дошкільного віку	2	–	–	2	–
3.17	Формування творчої особистості в інтегрований творчій діяльності вихованця ЗДО (засобами ниткографії, фольги, природного, викидного та текстильного матеріалів)	4	–	–	4	–
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	–	6	–

4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	—	—	—
4.2.	Тематична дискусія « <i>Організація та зміст психолого-педагогічного супроводу суб'єктів освітнього процесу в закладі дошкільної освіти</i> »	2	—	—	2	—
4.3.	Захист проєктів	2	—	—	2	—
4.4.	Вихідне діагностування	2	—	—	2	—

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Національна ідентичність в історичному вимірі.

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропоновані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей.

Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність в становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

1.2. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу.

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження у розумінні ролі освіти в процесі формуванні людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

1.3. Соціальні медіа як інструмент PR в освіті.

Визначення соціальних медіа та їх ролі в сучасному суспільстві. Основи Public Relations (PR) і його значення для освітніх закладів. Переваги соціальних платформ у комунікації з цільовою аудиторією: учнями, батьками, абітурієнтами. Приклади успішного використання соціальних медіа освітніми установами (школи, університети). Аналіз популярних платформ (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok, LinkedIn) і їх впливу на різні аудиторії. Взаємодія через різні канали: візуальний контент (Instagram, TikTok), текстовий контент (Twitter, Facebook), відеоконтент (YouTube).

Управління онлайн-репутацією навчального закладу. Важливість регулярності постів і взаємодії з аудиторією (коментарі, відповіді на запитання). Стратегії взаємодії: опитування, відео, прямі ефіри, конкурси. Використання аналітики для покращення контенту і комунікацій.

Проблеми та виклики використання соціальних медіа в освіті. Питання безпеки та конфіденційності в онлайн-комунікаціях. Етичні аспекти використання медіа в освітньому контексті. Перспективи майбутнього використання соціальних медіа в освіті та їх роль у дистанційному навчанні.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Професійний стандарт практичного психолога закладу освіти.

Професійний стандарт психолога: компетентності та основні функції. Аналіз рівня розвитку компетентностей психолога відповідно до професійного стандарту. Роль практичного психолога в освітньому процесі: підтримка дітей, вихователів, батьків та адміністрації. Основні завдання практичного психолога в освіті: діагностика, корекція, консультування, профілактика. Особистісні якості та професійні компетенції, які потрібні практичному психологу. Етичні аспекти професійної діяльності практичного психолога в закладі дошкільної освіти.

2.2. Атестація фахівців психологічної служби.

Основні нормативні документи на які слід звернути увагу під час проходження атестації педагогічних працівників. Норми, які набирають чинності з моменту оприлюднення нового Положення. Аналіз загальних аспектів висвітлених в Положенні. Порівняльна характеристика Типового та нового Положення, які є нововведення.

2.3. Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи.

Поняття наступності у дошкільній та початковій освіті. Основні проблеми забезпечення наступності. Психологічні бар'єри: складнощі адаптації дітей до нових умов, пов'язані зі зміною структури дня, підходів до навчання та вимог; стрес та тривога через новий режим, більшу тривалість занять, зміну навчального середовища. Роль Нової української школи у вирішенні проблем наступності. Основні принципи НУШ. Інтеграція освітніх стандартів. Розвиток ключових компетентностей. Навчання через діяльність.

2.4. Психолого-педагогічні особливості соціалізації дітей у різновікових групах закладу дошкільної освіти.

Поняття соціалізації та її значення для дошкільнят. Основні етапи соціалізації, її значення для формування особистості. Соціалізація у дошкільному віці. Особливості різновікових груп у закладах дошкільної освіти. Психолого-педагогічні особливості соціалізації в різновікових групах. Розвиток емпатії та альтруїзму. Формування лідерських навичок. Рольова взаємодія. Виклики організації соціалізації у різновікових групах.

2.5. Тайм-менеджмент: ефективні інструменти і стратегії.

Зміст поняття «тайм-менеджмент». Ефективні інструменти і стратегії тайм-менеджменту, які можуть допомогти практичним психологам оптимізувати свій час і збільшити продуктивність. Визначення мети і пріоритетів, складання розкладу та планування завдань. Інструменти тайм-менеджменту. Техніки управління завданнями. Методика GTD (Getting Things Done). Матриця Ейзенхауера. Підтримка продуктивності.

2.6. Технологія побудови індивідуалізованої траєкторії особистісно-професійного розвитку практичного психолога.

Аналіз технологій, які сприяють розвитку професійних та особистісних якостей практичного психолога. Індивідуальні підходи до формування траєкторій розвитку, враховуючи унікальні потреби та можливості кожної особистості. Аналіз поточного рівня розвитку компетенцій. Визначення особистісних та професійних цілей. Розроблення індивідуалізованої траєкторії розвитку практичного психолога. Інструменти та методики саморозвитку. Визначення критеріїв успіху та прогресу у досягненні поставлених цілей.

Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуальної програми розвитку дитини. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед дітей, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство.

Взаємодія з батьками дітей дошкільного віку та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Співпраця

між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Кращі практики та інноваційні підходи до психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на забезпечення успішного навчання та розвитку всіх дітей.

Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, зокрема, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем. Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожної дитини: ступінь функціональних можливостей, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними труднощами. Практичні приклади та рекомендації щодо урахування вікових та індивідуальних особливостей у процесі планування та виконання освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.

Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життестійкість». Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Модуль III. Професійна діяльність педагогічних працівників в умовах закладу дошкільної освіти

3.1. Нормативно-правове забезпечення діяльності та особливості ведення документації практичних психологів закладів дошкільної освіти.

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність психологічної служби в системі освіти України, зокрема, практичних психологів. Планування роботи та характеристика основних напрямів діяльності практичного психолога, їх змістове наповнення. Вимоги до ведення обов'язкової документації практичного психолога закладу дошкільної освіти. Діяльність в умовах дистанційного навчання. Реалізація напрямів діяльності.

3.2. Організація розвивального безпечного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти.

Основні концепції освітнього середовища. Принципи організації розвивального безпечного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти. Визначення та складові (фізичне, соціальне, емоційне, інтелектуальне) освітнього середовища.

Сучасні тенденції в організації освітнього середовища. Перспективи розвитку освітнього середовища.

3.3. Арт-терапевтичні методики у роботі з дітьми дошкільного віку

Особливості використання арт-терапевтичних методик у роботі практичного психолога. Принципи та методики роботи, а також їх практичне використання у різних сферах психологічної практики. Переваги використання арт-терапевтичних методик у

роботі практичного психолога, зокрема їхня здатність сприяти емоційному вивільненню, стимулювати творчість та сприяти вирішенню психологічних проблем. Приклади використання технік у різних сценаріях терапевтичної роботи, включаючи індивідуальні консультації, групові сесії та тренінги

3.4. Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти.

Поняття здоров'язбережувальних технологій. Комплекс методів, заходів та практик, спрямованих на збереження та покращення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я учнів в освітньому процесі. Принципи здоров'язбережувальних технологій. Методи та форми здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі.

Психогігієна та стрес-менеджмент. Роль педагога у впровадженні здоров'язбережувальних технологій. Моделювання здорового способу життя. Формування здоров'язбережувального середовища. Виклики та проблеми впровадження здоров'язбережувальних технологій у закладах освіти.

3.5. Особливості підходу до вихованців з різними типами темпераменту в освітньому процесі

Аналіз теоретичних аспектів суті темпераменту на основі вітчизняних і зарубіжних досліджень, класифікація типів та основні властивості темпераменту та його вплив на успішність навчання. Особливості підходу до учнів з різними типами темпераменту в організації освітнього процесу.

3.6. Емоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану.

Технології забезпечення емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану. Методики та стратегії, спрямовані на забезпечення емоційної підтримки в умовах кризи, включаючи психологічні консультації, групові заняття, арт-терапію, релаксаційні техніки та інші форми психологічної допомоги. Особливості роботи з дітьми, які пережили воєнні травми. Практичні поради щодо створення безпечного та підтримуючого середовища в закладах дошкільної освіти.

3.7. Особливості психолого-педагогічної готовності дітей до навчання в школі.

Суть готовності дитини до школи, її структура, компоненти психологічної готовності дитини до навчання. Під час практичної частини розглянуто варіативність підходів щодо оцінювання готовності дітей до навчання в школі, відпрацьовано валідні методики, тести, діагностичні програми для вивчення психологічної готовності дитини до навчання у школі.

3.8. Психологічна підтримка дітей та дорослих в умовах війни: робота зі стресом

Технології забезпечення емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного й післявоєнного стану. Методики та стратегії, спрямовані на забезпечення емоційної підтримки в умовах кризи, враховуючи психологічні консультації, групові заняття, арт-терапію, релаксаційні техніки та інші форми психологічної допомоги. Особливості роботи з дітьми, які пережили воєнні травми. Практичні поради для вчителів та психологів щодо створення безпечного та підтримуючого середовища в школах.

3.9. Розвиток м'яких навичок дітей дошкільного віку (комунікація, співпраця, креативність, критичне мислення, лідерство).

Поняття м'яких навичок (soft skills). Характеристика м'яких навичок: комунікація, співпраця, креативність, критичне мислення, лідерство. Методи і підходи до розвитку м'яких навичок у дітей дошкільного віку (комунікативні ігри, ігри на розвиток співпраці, креативні завдання, рольові ігри на розвиток лідерських якостей і критичного мислення). Soft Skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність.

3.10. Граємо та вчимося: інтерактивні ігри для розвитку дошкільнят.

Роль інтерактивних ігор у розвитку дошкільнят. Значення гри для дошкільного віку. Основні цілі інтерактивних ігор для дошкільнят. Види інтерактивних ігор для дошкільнят: рухливі ігри, творчі ігри для розвитку уяви та креативності, пізнавальні та логічні ігри, рольові ігри для соціального та емоційного розвитку.

3.11. Сучасний підхід, методики і технології для роботи з психологічною стійкістю та резиліентністю педагогів, учнів та батьків

Визначення психологічної стійкості та резиліентності: основні концепти та значення для педагогів, учнів і батьків. Роль психологічної стійкості у збереженні психічного здоров'я та адаптації до стресових умов. Методики та технології для розвитку резиліентності в освітньому процесі: для педагогів, учнів, батьків.

Рекомендації щодо впровадження методик у щоденну практику для покращення психологічного клімату в освітньому середовищі. Основні концепти стійкості та резиліентності, їх роль у збереженні психічного здоров'я та адаптації до стресових ситуацій. Стратегії підтримки та розвитку психологічної стійкості на індивідуальному та колективному рівні, що є важливим для забезпечення успішної взаємодії в освітньому середовищі. Практичні вправи і техніки для зміцнення психологічної стійкості в умовах стресу.

3.12. Емоційна грамотність педагога та розвиток емоційного інтелекту дітей.

Поняття емоційної грамотності. Основні компоненти емоційного інтелекту педагога: самосвідомість, саморегуляція, мотивація, емпатія, соціальні навички. Методи розвитку емоційного інтелекту у дітей дошкільного віку: пізнання емоцій, розвиток емпатії, емоційна саморегуляція, комунікація через гру.

Впровадження щоденних емоційних вправ. Вправи для розвитку емоційної грамотності педагога. Ігри для розвитку емоційного інтелекту дітей. Вправи на розвиток емпатії та співчуття. Вправи для навчання саморегуляції

3.13. Розвиток соціально-громадянської компетентності у дітей дошкільного віку.

Розвиток соціально-громадянської компетентності у дітей дошкільного віку. Сутність цінностей демократії: відповідальність, участь, свобода, права дитини, повага до різноманітності, верховенство права, рівність, людська гідність. Вплив цінностей та переконань педагогів на взаємодію й комунікацію з дітьми та батьками. Рамка компетентностей для культури демократії: модель, дескриптори, підходи. Поняття про соціально-громадянську компетентність.

3.14. Особистісно-професійний імідж сучасного педагога.

Зміст поняття «особистісно-професійний імідж». Складові особистісно-професійного іміджу: професійні якості (знання, уміння, навички), особистісні якості (емоційний інтелект, стійкість, креативність), соціальні навички (комунікація, уміння працювати в команді, лідерство). Вплив особистісних якостей на формування професійного іміджу. Використання сучасних технологій для підвищення іміджу (соціальні мережі, особисті блоги). Вплив іміджу на успішність освітнього процесу.

3.15. Стресменеджмент для педагогів.

Сутність поняття стрес, стадії та ознаки стресу;

Аналіз чинників, що впливають (Вплив навколишнього середовища; Навантаження (підвищеної інтенсивності). Фізіологічні (травма, розлад, хвороба та ін.). Інформаційні. Емоційні. Важкі життєві ситуації: хвороба, смерть близьких людей, труднощі пережиті близькими, втрата місця роботи, стрімкі зміни умов життя; Відсутність звичних, бажаних соціальних зв'язків, соціальна ізоляція, порушення емоційно значущих міжособистісних відносин; Конфлікт; Невизначеність; Нецікава діяльність; Нереалізовані потреби; Знижена самооцінка, тощо)

Розглянуто вплив стресу на організм, проектний психологічний тест для педагогічних працівників для визначення стресостійкості; експрес-тест на тип особистості.

Рзроблення рекомендацій щодо попередження та подолання стресу.

3.16. Koffi-art як засіб арт-терапії у розвитку емпатії дітей дошкільного віку.

Значення арт-терапії для розвитку емоційного інтелекту та емпатії у дітей. Використання кави як живописного матеріалу (відтінки, текстура). Техніка малювання та живопису за допомогою кави. Використання ароматів та текстур для залучення дітей у творчий процес. Розвиток емпатії через Koffi-art. Використання Koffi-art для обговорення емоційних переживань.

3.17. Формування творчої особистості в інтегрованій творчій діяльності виховання ЗДО (засобами ниткографії, фольги, природного, викидного та текстильного матеріалів).

Поняття творчої особистості. Інтегрована творча діяльність: сутність та значення. Методи та прийоми у формуванні творчої особистості. Роль педагога у формуванні творчої особистості. Засоби для реалізації інтегрованої творчої діяльності. Розвиток креативності, соціальних і емоційних навичок через інтеграцію різних видів діяльності. Практичні приклади завдань для дітей. Роль співпраці з батьками. Виготовлення поробок (з паперу, текстильних, викидних та природних матеріалів).

Питання для самостійного опрацювання

1. Методи психології: основні, допоміжні. Обмеження та можливості.
2. Співпраця з батьками: ефективні стратегії залучення.
3. Командна взаємодія фахівців спеціальної освіти: досвід зарубіжжя.
4. Шляхи уникнення та подолання міжособистісних конфліктів.
5. Емоційний інтелект. Методики визначення рівня розвитку.
6. Пам'ять як психічний процес. Прийоми мнемотехніки.
7. Види спілкування. Психотехнічні вправи для розвитку комунікабельності.
8. Формування ключових компетентностей у дітей дошкільного віку.
9. Використання цифрових інструментів у навчанні дошкільнят.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / під наук. керівн. Т. Піроженко, авт. кол-в: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 40 с.
2. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
3. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
4. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
5. Методичний посібник із фасилітації ігрової взаємодії з дітьми дошкільного віку «Граємо разом» / О. Рома, О. Гончаренко, Л. Жданюк, І. Піскова, О. Левандовська, Г. Малевич, О. Черевична, Г. Шварова, О. Шуляк: the LEGO Foundation. Запоріжжя : СТАТУС, 2022. 112 с.
6. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт-уклад. О.І.Пометун, І.М.Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 144 с.
7. Підготовка вчителів до розвитку життєстійкості/стресостійкості у дітей в освітніх навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Богданов С. О. та ін. ; заг. ред.: Чернобровкін В. М., Панок В. Г. Київ : Унів. Вид-во ПУЛЬСАРИ, 2017. 208 с.
8. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади : навч.-метод. посіб. / за

заг. ред. Н.Софій, А. Аносової. Київ : Центр інноваційної освіти «Про. Світ», 2023. 518 с.

9. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога : навчальний посібник / уклад. Т. Й. Бабюк, Н. Г. Каньоса, С. М. Бабюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.